

ŞEYTANIN HİLELERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, tâc-ı ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ menbai's-sıdkı ve's-safâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ الشَّيْطَانَ وَاصِعٌ خَطْمَهُ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ،
فَإِنْ ذَكَرَ اللَّهَ تَعَالَى،

خَنَسَ؛ وَإِنْ نَسِيَ اللَّهَ، أَلْ تَقَمَّ قَلْبَهُ

(ابن أبي الدنيا، ع. هب. عن أنس)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 102/9 (*Inne's-şeytâne vâdıun hatmehû alâ kalbi ibni âdeme, fein zekera'llâhe teâlâ, hanese; ve in nesiya'llâhe, iltekame kalbehû.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti, rızası, lütfu, ihsanı, ikramı dünyada, ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ iki dünya saadetine cümlemizi, sevdiklerimizle beraber, sevdikleriyle beraber nâil eylesin...

Peygamber-i zîşanımız, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerini okumak için, dinleyip tefeyyüz etmek için, dinimizi taallüm etmek için toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce, Peygamber SAS Efendimiz'in rûh-u pâkine hediye olsun diye ve onun mübarek âline, ashâbına, etbâına, ezvâcına, evlâdına, ihvanına, ahlâbına, hulefâsına, verese-i nebî olan evliyaullah u mukarrabîn, meşâyih-i vâsilînimiz, mürşidîn-i kâmilinimizin cümlesinin ruhlarına, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan şeyhimiz kutbu'l-aktâb Muhammed Zâhid Kotku ibn-i İbrahim el-Bursevî Hazretleri'ne kadar güzerân eylemiş olan cümle sâdât u meşâyih-i turuk-u aliyemizin ervâh-ı Tayyibelerine;

Eserini okuduğumuz Gümüşhaneli şeyhimiz Ahmed Ziyaeddin Efendimiz'in ruhuna, eserde isimleri geçen alimlerin, râvilerin, sahabenin, mübarek zâtların ruhlarına;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelmiş olan siz kıymetli kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün müslüman geçmişlerinin ruhlarına;

Bu beldelerde medfun bulunan enbiyâullah, evliyâullah, sahâbe-i kiramın ve salihlerin ruhlarına, hayır hasenât sahiplerinin ruhlarına, hâsseten beldemizin medâr-ı iftihârı Yuşa AS'ın, Ebû Eyyûb el-Ensârî Efendimiz'in, ve sâir sahâbe-i kirâmın ruhlarına;

Beldemizi fetheden cennetmekân Fatih Sultan Muhammed Han Hazretleri'nin ve ordusu mensubu mübarek askerlerinin ruhlarına; bütün fatihlerin, şehidlerin, mücahidlerin, gazilerin ruhlarına; alimlerin, fazılların ruhlarına bizlerden hediye olsun. Allah bizi onlara sevdirdin, onların zümresiyle haşreylesin diye bir *Fâtiha*, on bir *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım öyle başlayalım!

.....

a. Şeytan Bizim Düşmanımız

Mukaddimedede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabınının 102. sayfasındaki 9. hadisi şeriftir.

Bu ve devamındaki hadis-i şerifler şeytanla ilgili... Çünkü Elifbe sırasıyla tertiplenmiş bu hadîs-i şerîfler, sıralanmış. İnne's- şeytâne kelimesiyle başlayan bütün hadisler yan yana geliyor.

Böylece bir mevzu bütünlüğü de olmuş oluyor. Bir mevzuyu muhtelif yönleriyle öğrenmiş oluyoruz. İyi oluyor bu bizim için...

Şeytan bizim düşmanımız. Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

(فاطر:٦)

(*Inne's-şeytâne leküm adüvvün fettahizûhü adüvvâ*) “Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin, düşman olduğunu bilin, tedbirinizi alın!” (Fâtır, 35/6) buyuruyor.

Şeytan bizim düşmanımız. Bilmeyen bilsin. Bir düşmanımız var çok tehlikeli bir düşman. Anarşistlerden de tehlikeli.

Neden?

Çünkü eşkiyâ ve anarşist bir insanı öldürürse, insan şehid oluyor. Ama insan şeytana mağlup olursa, cehennemlik oluyor. O daha fena! Ahireti mahvoluyor. Görünmediği için büyük bir tehlike... Görünmüyor; görsek karşıdan tedbirini alırız, siper alırız, tabancamızı çekeriz, filmlerdeki gibi maceralı bir mücadele yaparız. Görünmüyor. Üstelik dumansız, ateşten yaratılmış cinlerin bir çeşidi olduğundan, ateşten yaratılmış ama enteresan bir yapısı var, içimize de girebiliyor. O da fena... Kalenin içine de giriyor. Sadece dışarıda değil içine de giriyor.

Daha büyük bir kötülüğü Yirminci Yüzyıl'ın insanının, çağdaş eğitim görmüş insanın, din dışı laik eğitim görmüş insanın hiç bilmediği bir şey. İnsanın nefsinin suyuna, keyfine, akıntısına paralel istikamette içinden birtakım teklifler yapıyor, vesveseler veriyor. Vesvesenin senin

nefsinin keyfine uygun olması, suyunda olması dolayısıyla tehlikesini anlayamıyorsun. En kötü tarafı bu.

Birisine desek ki:

“—Çık şu düz duvara, tırman!” Veya “Boğaz köprüsünün parmaklıklarının dış tarafına tutuna tutuna yürü!”

“—Ya ben canımı sokakta mı buldum? Ne diye yapayım? Tehlikeli...” der.

Ama millet ne diyor:

“—Yemek ye, eğlen, istirahat et, yorulma, keyfine bak, canının kıymetini bil! İnsan bu dünyaya bir defa gelir yahu, hayattan kâm almaya bak, murad almaya bak. Vur patlasın çal oynasın. Çalsın sazlar oynasın kızlar...”

Bunlar ne? Söylenen sözler değil mi bunlar? Duymuyor muyuz bunları? Hoşuna gitmiyor mu milletin? Koşmuyor mu millet o tarafa? O eğlence yerleri tıklım tıklım dolu değil mi?

İşte en büyük tehlikesi o. Keyfe uygun. Keyfe keder olsa, keyfe aykırı olsa o zaman adam keyfe aykırı olduğundan da bu işi yapmayabilecek. Ama keyfe uygun. Tehlikesi burada. Anlatabiliyor muyum?

Niye Yirminci Yüzyıl'ın insanı bunu bilmiyor? Öğretmiyorlar ki! Hiç öğretmiyorlar.

Küçük yaşta biricik kızını, pamuk gibi kızını: “—Ay ben bu kızımı çok iyi yetiştireyim!” diyor. “—Ne yapacaksın?”

“—Bale okuluna vereyim, bale öğrensin. Piyano

hocası getireyim, piyano öğrensin.”

Kızılay’da, İstanbul’da İstiklal Caddesi’nde büyük levhalı “Burada dans öğretilir” diye stüdyolar var. Gitsin dans öğrensin. Vals öğrensin. Tango öğrensin. Rumba öğrensin. Bak kaç tane dansın ismini öğretiler bize. Yapmadığımız halde. Söyleye söyleye her çeşidini öğretiler.

Çocuğu dansa, piyanoya, musikiye, keyfe ve saireye uygun yetiştiriyorlar da, sıhhatli olsun diye aşları yapıyorlar da, vitaminleri eksik kalmasın diye hapları yutturuyorlar da, yaz günlerinde güneşin sıhhat verici etkisinden faydalansın diye plajlara götürüyorlar da, elektrik ızgarasındaki biftek gibi şu tarafı da kızarsın, bu tarafı da kızarsın diye güneşin altında o tarafa o tarafa döndürüp çikolata rengine getiriyorlar da, ahiretini kurtaracak olan bilgileri vermiyorlar!

Yirminci Yüzyıl’ın tahsili vermiyor bunu! Avrupa da vermiyor.

Avrupa’da seküler, laik eğitimin yanında, din dışı eğitimin, dünyevî eğitimin yanında kiliseye alıyor insanları, öğretiyor bir şeyler...

Kilisenin pazar okulları var. Ne yapıyor?

“—Pazar günü gel kiliseye.” Dيزiyor onları:

“—Hadi bakalım ilahi söyle!”

Hıristiyan ilahileri. Aya Maria... Maria ne demek? Meryem demek. Aya ne demek? Kutsal demek, hazret demek.

Bizim kahraman askerlerin şehid olduğu zaman

top arabasına konulup da tabutu götürülürken bandonun çaldığı nağme ne? Kilise ilahisi. Kilise ilahisinin bestesi. İşte o kilise ilahisi. Sözlerini de bulabilirim. Getiririm. Ne demekmiş? Ne söylüyorlarmış?

Ama öyle olmasa da başka bir şey çalsa:

“—Allahu ekber, Allahu ekber...”

Evet söz yok ama nağmeden Allahu ekber’i anlıyoruz. Ötekisinden Hıristiyan gülüyor:

“—Bak, şu Müslüman çocuğunu kilise ilahisiyle ahirete yollattırıyoruz” diyor, gülüyor.

Kiliseler her şeyi keyfe, zevke bağlamışlar. Papaz diyor ki:

“—Yeter ki halk kiliseyle bağlarını koparmasın. Gelin bir Ortadoğu turu yapalım!”

Biniyorlar uçağa. Bodrum, Marmaris, Antalya... Bizim güzel kıyılarımıza geliyorlar. Uçaktan inenlere uzaktan bakıyorsun. Şortlu, dekolte, kol yok, bir şey yok, üstü yarım, altı yok filan.

Kim bunlar? Turist...

Turist olunca, turiste hizmet etmek vatan hizmetidir, mukaddestir. Kimse ‘gık’ demiyor. Halk onun yanına gidip (*How are you*) demeyi, (*Welcome*) demeyi, biraz İngilizce biliyorum diye hüner sayıyor.

Çocuklar turist rehberi oluyorlar, o turistleri tarihî yerlere götürüyorlar, gezdiriyorlar. Onlar da:

“—Buralar mı tarihî yerler? Akşam geleyim de ben buradan bir şeyler çalayım.” diye öğrendiği

yerlerden, bekçilerle, köylüyle anlaşarak tarihî eserleri sandıklara koyuyorlar.

Bu eserler diplomatik kanallardan, kontrol edilmeyen kanallardan İzmir gümrüğünden dışarıya gidiyor. Bakıyorsun Londra’da. Bakıyorsun Paris’te. Bakıyorsun Washington’da. Tarihî eserler uçup gidiyor.

Herkes bu benim müşterim, velinimetim diye düşünüyor. Eski bakkalarda yazar. Şimdi süpermarketlerde var mı bilmiyorum. Eskilerde Besmele vardır, “Müşteri velinimetim” diye levha vardır. Bir de (*Er-rızku ala’llah*) “Rızkı Allah veriyor” diye levha vardı. Onların altında da sıra sıra içki şişeleri vardır: Rakılar, votkalar, şaraplar. Şuraya kadar kırmızı şarap, buradan bu tarafa beyaz şarap, köpüklü vermut ötekisi bilmem ne zıkkım.

“—Be adam! Bu besmeleyi ne diye astın buraya? Niye *Er-rızku ala’llah* diye levha koydun? Fesubhânallah!”

“—Ne yapayım hocam? Ben de namaz kılıyorum. 1985 yılında otobüsle hacca da gittim, Kâbe’yi de gördüm. Ben de hacıyım ben de dindarım, camiye geliyorum. Bunları koymadığımız zaman müşteri gelmiyor, öbür süpermarkete gidiyor. Onun için mecburen bunları da satıyoruz.” diyor.

Mecburen satmak diye bir şey yok. Allah “Satmayın!” demiş. Allah sana “İlle bakkallık yap!” demiş mi? Dememiş. Bakkallık yapmazsın, başka iş yaparsın. İlle günaha gir demiş mi? Günahlı bir işi yap demiş mi? Hayır. Başka iş yaparsın. Veyahut içki satmayan bakkal olursun.

Allah'ın emrini tutan bakkal olursun. Tartıda, ölçüde hile yapmayan kimse olursun.

Neyse. Söz nereden başladı nerelere geliyor.

Turistler memleketimize geliyor. Eskiden “*Müşteri velinimetimdir.*” diye yazardı bakkallarda. Şimdi okullarda turizm dersleri de var. “*Turist velinimetimdir*” diyorlar.

Ya öyle mi? Şu Avrupalı şu dongsuz, bilmem ne benim velinimetim mi? Hadi oradan! Öyle şey mi olur?

“—Canım işte turizm memleketi kalkındırıyor. Dumansız sanayi, sektör...”

Sektör “bölüm, kısım” demek. O zaman buyur. Suudi Arabistan'daki, Arap ülkelerindeki zengin turistlere hitap eden haremlikli selamlıklı işler yapın.

“—Yok. Bak iş oraya geldi mi gericilik olur. Ona müsaade edemeyiz.”

Bütün beş yıldızlı otellerde içki koymak mecburi. “Ben içki koymam!” dersen yıldızını düşürüyor. Yıldız düşürmek ne demek hocam? Ne olur? Yıldız düşerse düşsün, bazen kayıyor havada beni hiç ilgilendirmiyor. Otelin de yıldızı kaysın ne olur?

Fiatı düşüyor. O kadar güzel hizmeti var, yıldızı az olduğundan lüks tarifeyi alamıyor. İlle içki koyacak, ille içki koyacak. Şimdi onlar velinimet olmuş. Her şey de ona göre ayarlanmış.

Müslüman turistlere göre hazırlansa; şurası kadınların plajı, burası da erkeklerin plajı filan dense. Onların, isteğine göre Suudi

Arabistan'daki, Mısır'daki bütün insanlar buraya gelecek. Yine turizm gelirleri olacak, helalden gelecek.

Zaten insanın gelirinin ki yolu vardır. İkisi de, başlangıcı da birdir, sonu da birdir. Sonu senin cebin, başlangıcı da Allah'ın takdiri... Şuradan şu elma gelecek, bu boğazından geçecek; bu para gelecek, şu cebe girecek. İki kanaldan gelir. Birisi helal kanal, birisi haram kanal. Ne gelen değişir ne giden değişir. Aynıdır. Sen diretirsen helal kanaldan gelir, sen gevşersen haram kanaldan gelir.

Bodrum'da uçak indi, turistler geliyor. Millet velinimet gibi bakıyor:

“—Tamam, biz bunlardan ekmek yiyeceğiz, para kazanacağız.”

Rızkı veren Allah, turist değil. O mu veriyor sanıyorsun? İniyorlar, soruyorsun: Nerden geldiniz?

“—Hollanda'dan geldik, İngiltere'den geldik, Amerika'dan geldik ve saireden geldik.”

Biraz daha soruyorsun. Adam papazmış. Kilisedeki cemaati toplamış, Doğu'ya bizim ülkelere gezmeye gelmiş.

Kiliseler nerede? Burası eskiden hıristiyan ülkesiydi filan. O hayallerle geziyor gezerken. “Ah! Şurası yine kilise olsa.” Geziyor ama o ümitle geziyor. Papaz.

Papaz Efendi gel bakalım buraya. Sen papaz mısın? “Papazım.” Diploman var mı? “Var.”

“—Pekiyi bu çıplak kadınları yanında ne gezdiriyorsun? Nasıl papazsın sen? Nasıl gezdiriyorsun?”

Her şeye cevaz vermişler, müsamaha etmişler. Doğru düzgün de bir şey öğretmiyorlar. Ahaliye yağ çekiyorlar. Allah’ın emrini öğretmiyorlar. Hristiyanlığı bile öğretmiyorlar.

Benim rahmetli anam Erenköy’de komşuya sordu. Albay komşumuz vardı, karısı Ermeni’ydi. Tabip albaydı. Ermeni kızıyla evlenmiş nasıl olduysa. Annem örtülü, rahmetli, sordu:

“—Sizde örtünme yok mudur?”

“—Vardır ama uygulamıyoruz.”

Var tabii. Örtünmek Hristiyanlık’ta olmasa, rahibeler böyle örtünür mü? O kıyafet neden? Hristiyanlıkta da tesettür olduğu için. Ama her şeyi gevşetmişler. Örtünmesin, şortla gezsün, çıplak gezsün, bilmem ne. Her şeye cevaz veriyor. Tatminkâr bir eğitim yok.

Onun için Batı’da seküler denilen, laik denilen, din dışı denilen, dine karşı bir eğitim var. Kilisede bir şeyler öğretiyor ama tam öğretmiyor. Türkiye’de?

Türkiye’de çağdaş eğitim var. Çağdaş eğitim almış olanlar ananevî eğitim almış olanlara hasım, düşman. İki kamp meydana gelmiş. Laikler, dindarlar. Mürteciler, gericiler, tutucular... Sen tutmuyorsun da ne yapıyorsun? Her şeyi salıvermişin. Bazı şeyler tutulur. İnsan çişini salıverse olur mu, —afedersiniz— mesela. Tutuculuk bazı yerde gerekli... Ahlâk yok, edep

yok, bilmem ne yok. Kamplaşma var. Birtakım gazeteler de, bir takım kadın dernekleri de bir takım yaşı geçtiği halde ahiretin kokusunu alamamış, Allah'tan korkmayan, utanmayan insanlar da bu işi teşvik ediyor.

Onun için şeytan diye bir düşman olduğunu çağdaş eğitim gören bilmiyor. Her şeyi biliyor da ahiretini kurtaracak şeyi bilmiyor. Her şeyi biliyor da, dalgalı denizde kayık parçalandığı zaman yüzmesini bilmiyor. Hapı yuttu. Hayatta lazım olan bilgileri öğretmiyorlar. Biz de bunları bulmaya ve öğretmeye çalışıyoruz halkımıza...

Siz kardeşlerimize, halkımıza bir doktor kardeşimiz bizim teklifimiz üzerine ilk yardım kitabı diye iki parmak kalınlığında bir kitap yazdı. *Savaş ve İlk Yardım...* Arabayla giderken otobüs kazası oldu, yaralı önünde, kan revan içinde. Ne yapacaksınız? Telaşa düşmeyeceksin. Kollarını sıvayacaksınız. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'rrahîm* deyip tedaviye, ilk yardıma gireceksin.

Evde tüp patladı, yangın oldu. Çocuğun eteği tutuştu, bir yeri yandı filan. Ne yapacaksınız? İlk yardım. Çeşitli şeyler. Harp oldu, darp oldu, düşman bomba attı, Sırp şöyle yaptı, Yunan böyle yaptı, Ermeni şöyle yaptı... Ne yapacaksınız? Tedbir alacaksınız. Kitabını yazdık, kurslarını yaptık.

Ben kadın derneklerimize soruyorum:

“—En çok rağbet gören kurs. En çok öğrenmeye gelen insanın çok olduğu kurs hangisi?”

İlk yardım kursuymuş. Hayatta lazım olacak şeyi öğretiyoruz çünkü. Faydalı şey.

Hayatta insana ilk lazım olacak şey Allah'ın emirleri ve yasakları. Allah'ın emrini tutarsan ahiretin kurtulacak, dünyan da mutlu olacak. Allah'ın emirlerini tutmazsan, haramları işlersen ahiretin mahvolacak, cayır cayır cehennemde cehennem odunu olup yanacaksın. Böyle yapanlar, Allah'ın emirleri dünya hayatını da güzelleştirmek için olduğu için, onları yapmadığından, dünyada da sonunda pişman olacaklar.

Misal: Ben şahsen, kardeşiniz olarak, üniversiteyi bitirdikten sonra, en aşağı 12 sene tahsilden sonra 27 sene de üniversitede hocalık yaptım, emekliye ayrıldım. Emekli profesör. 12, 27, 39 eder. 40 yıl. Ben biliyorum ki ben gencim. Benden daha yaşlı hacı amcalar var, sakallılar var, beli bükülmüş, feleğin çemberinden geçmiş kimseler var. Ben biliyorum ki yazıldı söylendi. Onlar daha iyi bilirler ki, bizim görmediğimiz daha kötü uygulamaları gördüler. Bu memlekete dinsizliği aşlamaya çalıştılar, dini öğrettirmediler, dinî müesseseleri kapattılar.

O zaman mütefekkirler, dindarlar yazılar yazdılar:

“—Yapmayın, etmeyin. Bir millet dinsiz olmaz. Sen bunların dinî duygusunu zayıflatırsan, sonunda bâtil inançlar yerleşir. Sonunda dinî terbiyeden mahrum yetiştirdiğin çocuklar anarşist olur.” demişlerdi.

40 sene önceki kitapları, gazeteleri gösterebilirim. O zaman anarşistin ne olduğunu kimse bilmiyordu. Şimdi herkes biliyor.

Anarşist nedir?

Millî eğitimdeki yanlışlıkların; ahlâk eğitimi, mâneviyat eğitimi, din eğitimi, ahiret duygusu, Allah korkusu olmadan yetiştirilen insanların, laik ve seküler, din dışı bir eğitimle, çağdaş eğitimle ses talimcisi hocası, balerin ve saire yetiştirmek istediğin insanların sonucu.

Bunların hepsini nereden açtık?

Şeytan diye bir düşmanımız var muhterem kardeşimiz, bilin. Göze görünmüyor, bir. İçinize girebiliyor, iki. En tehlikeli tarafı da senin keyfine uygun laflar söylediği için sözlerinin sana dünyada, ahirette zarar vereceğini anlamayabilirsin, yutarsın, üç. İşte bu şeytana dair.

b. Şeytan Hortumunu İnsanın Kalbine Sokar

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, Ebû Ya'lâ ve Beyhakî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

إِنَّ الشَّيْطَانَ وَاصِعٌ خَطْمَهُ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ،

فَإِنْ ذَكَرَ اللَّهَ تَعَالَى،

خَنَسَ؛ وَإِنْ نَسِيَ اللَّهَ، أَلْتَقَمَ قَلْبَهُ

(ابن أبي الدنيا، ع. هب. عن أنس)

¹ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.278, no:4301; İbn-i Şâhin, *et-Tergîb fî Fadâilil-'A'mâl*, c.I, s.177, no:155; Taberânî, *Dua*, c.I, s.521, no:1862; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.268; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekâidü's-Şeytan*, c.I, s.43, no:22; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.379, no:3691; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.311, no:11560; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.402, o:540; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.418, no:1782; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.347, no:6445.

RE. 102/9 (*Inne's-şeytâne vâdiun hatmehû alâ kalbi'bni âdeme, fein zekera'llàhe teâlâ, hanese; ve in nesiya'llàhe, iltekame kalbehû.*)

(*Inne's-şeytâne vâdiun hatmehû alâ kalbi'bni âdeme*) “Hiç şüphe yok ki, şeytan insanın kalbine hortumunu koyar.”

Hatm kelimesinin yanda *hurtûmehû*, hortum kelimesi geçiyor, aynı mânaya zaten. Şeytan hortumlu bir mahluk. Neye benzer?

Sivrisineğin de hortumu var. İnsanın derisine konuyor, sokuyor, oradan hortumluyor. Bir şey çekiyor, alıyor. İnsanın kanını alıyor. Başka ne var hortumlu? Gece kelebekleri var. Pır pır uçuyor. Bayağı kelebekler de öyle. Bir çiçeğe konuyor. Ağzından uzun bir boru çıkıyor. Yakından bakın. Çiçeğin dibine kadar hortumunu sokuyor, oranın tatlı polenini alıyor. Hortumu var.

Şeytan da böyle hortumlu bir mahluk. Hortumunu Ademoğlu'nun kalbine koyucudur. Pozisyonu odur. İçeride şeytanın sana karşı pozisyonu ne? Hortumunu senin kalbine kadar uzatmış, sokmuş. Bilin bunu.

Peki ne yapacağız?

Atamazsın. Çare geliyor, şimdi çareyi göreceksin. “Hortumunu Ademoğlunun kalbine koyucudur şeytan.” Çalışması bu tarzda. Böyle yapar yaptığı işi.

Kalp ne demek?

Kalp iki mânaya geliyor muhterem kardeşlerim! Birinci mânası “yürek” demek. İnsanın

midesinin üstünde, göğüs boşluğunda, sol tarafta bir yumruk kadar, bir çam kozalağı şeklinde et parçası... Koyununkini, sığırinkini sakatat dükkanlarında görüyorsunuz. Bu böyle devamlı çalışıyor, kan pompalıyor. Bir mânası yürek.

Gittin kasaba diyorsun ki;

“—Bir koyun kalbi ver, bir sığır kalbi ver.”

Ne olacak? Pişirecek yiyecek tavada. Kesecek. Kırmızı et. Bir bu mânası var.

İkinci bir mânası var. Ayetlerde ve hadislerde umumiyetle bu ikinci mânası geçerlidir. Bu tıbbî ve bedenî mânası değil, ikinci mânası geçerlidir. O ikinci mânası ne: Gönül.

Kalbin bir mânası ne? Kalbimi kırdın. Kırılmadı işte içeride çalışıyor. Yok yok, gönlümü kırdın demek istiyor. İnsanın gönlü ne demek? İç âlemi. Şeytan insanın gönlüne, iç benliğine hortumunu uzatıyor. Oraya kadar hortumu girmiş durumda, oraya koymuş. İnsan vücudundaki pozisyonu bu. Durumu bu.

Sonra? (*Fein zekera'llàhe teâlâ hanese*) “Eğer Ademoğlu Allah'ı zikrederse, şeytan ümitsizliğe düşer, hânis olur, döner.”

Şeytandan korunmanın çaresini bu hadîs-i şerîfte öğreniyoruz. Zikredersen kalbinden şeytan hortumunu çeker, defolur gider, hânis olur. Hanese, hânis olmak. Ne demek? Pişman olmak, meyas olmak, yapamayacağını anlamak, ters yüzü dönüp gitmek demek. Döner gider.

Oh! Yâ Rabbi çok şükür kurtuldum. Şeytandan

kurtuldum. Hortumunu sokmuştu. Mendebur ne yapacaktı kim bilir bilmiyorum ki! Yorulmayan bir mahluk. Şimdi kurtuldum.

Demek ki zikrullah fena bir şey değilmiş. Demek ki zikir için insanlar bir yerde toplanıyor da zikir ediyorlarsa, fena bir şey yapmıyorlar. Tamam mı? Ayrıca zikrullahın çok faydaları var. Bir faydası da şeytanın hortumunu insanın gönlünden çekiyormuş. İnsan “oh!” diye rahat ediyormuş, kurtuluyormuş.

Ben mahsustan böyle bazı şeyleri size anlatıyorum. Ben edebiyat profesörüyüm. Mesleğim bu. Mahsustan size hatırunızda kalsın diye, unutmasın diye misallerle anlatıyorum. Kur’ân-ı Kerîm de öyle anlatır. Peygamber Efendimiz’in de anlatma usûlü öyleydi.

Şimdi ben kardeşiniz hastalandım. Doktor kardeşlerimiz beni ameliyat ettiler. Yatırdılar masaya, kanımı döktüler, karnımı bıçakla yardılar. Hiç yardıma gelmediniz. Bazıları uzaktan dua etti filan, neyse. Masada beni kestiler, biçtiler, bir de diktiler. Ben farkında değildim. Beni bayılttılar. Ondandır ayıldığım zaman bir de baktım ki yaşamak ne kadar zormuş! Bir hortum burnumun bir deliğinden mideme sokmuşlar.

Niye sokmuşlar? Faydalı. İnsan o hortumu çıkartsa midesinde su birikecek, gaz birikecek, mide bulantısı yapacak. O bulantıdan öğürürken dikişler patlar. Karnının dikişleri patlar. Onun faydası var. Şuradan bir hortum mideye.

Şuradan bir iğne damara. Oradan da gıda veri-

yorlar. Yemek yiyemiyorum, mide çalışmıyor. Bir hortum da buradan damara ilaçlı serum dedikleri faydalı su, tıbbi su gidiyor. Bir hortum oraya, iki.

Bir hortum da yatalağım ya yatağa esirim, kalkamıyorum. Ne derler? Esîr-i firâş. Firaş “döşek” demek. Ferş etmek, “döşemek” demek. Firaş, döşek. Arş, Arş-ı A'lâ; *ferş*, yeryüzü. Yeryüzü insanlara *ferş* olmuş, döşek olmuş. Esîr-i firâş “yatağa esir”. Olmuşum esîr-i firâş. Burnumda bir hortum, kolumda damarıma bir iğne, hortum, idrar yoluna bir sonda... Nasıl yanıyor! Nasıl rahatsız ediyor insanı! Nasıl zor!

Hastalara dua edin. Allah hastalarımıza şifa versin! Allah cümle hastalarımıza şifa versin. Cümlemizi sıhhat âfiyet üzere yaşatsın...

Bir tane hortum da karnıma takmışlar şuraya. İzi vardır. Bu da içeride biriken cerahati, kanı dışarıya atıyor. Dört tane hortumla beni hortumlamışlar.

Sonra. Bir gün geldi Allah'a hamd ü senâlar olsun burnumdaki hortumu çektiler.

“—Yâ Rabbi! Çok şükür!” dedim.

Çünkü nefes alamıyordum. Nefes alamamak çok zor bir şey. İnsanın nefesinin yetmemesi, nefes darlığı çok zor bir şey. Çatlayacak gibi oluyor insan. Ölümle karşı karşıya geliyor. Ölümü düşünüyor insan. Nefes nefese böyle çok zor. Boncuk boncuk alını terliyor. Burnumdan hortumu çektiler. “Yâ Rabbi! Çok şükür!” dedim. Nasreddin Hoca'nın işi gibi.

Ondan sonra bir gün geldi, sondayı, idrar yoluna takılmış olan boruyu çıkarttılar. Ohh. Borudan dolayı insana idrarı varmış gibi geliyor. Muazzam bir sıkıntı! Bir şey de yok. Çok zor! Ondan da kurtulduk, iki. Sonra bir zaman geldi, yemek yemeye başlayınca, mide çalışmaya başlayınca kolumdaki serumu da çıkarttılar, üç.

Bir rahatlık. Artık gezebiliyorum. Yatağa esir olmaktan kurtuldum. Bağlardan kurtuluyorum. Kolumu o tarafa bu tarafa rahat koyabiliyorum. Çünkü gece, çıkmadığı zaman hep böyle durmak zorundayım. Nihayet bu sonuncu hortumu da aldıktan sonra, hortumlardan kurtulunca sıhhatin ne kadar büyük nimet olduğunu anladım.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; “İnsanoğlu bazı nimetler vardır onların nimet olduğunu, kıymetini bilmez. Herkeste vardır, kıymetini bilmez. Sıhhat... Siz şurada sıhhatli oturuyor musunuz? El-hamdü lillah. Çok büyük bir nimet! Bu sıhhatin ne kadar kıymetli olduğunu hastalar bilir, hastanedekiler bilir. Onları ziyaret etmek lazım. Onlara dua etmemiz lazım.

Şeytan hortumunu insanın gönlünden çekince ne olur?

Rahatlar insan. Ben onu hissediyorum. Kim bilir ne kadar rahatlar? Kim bilir hortumu ne kadar rahatsız edici bir şey? Ne kadar sıkıntı veriyor kim bilir? Ne kadar dertlendiriyor insanı? Şeytan ümitsizliğe düşerek, hânis, hortumunu çeker. Yemininden hanis olmak ne demek?

Yemininden dönmek demek. Şeytan da

bu hortumuyla gönlünü karıştırma işini yapamayınca döner.

(*Ve in nesiya'llah*) Eğer Allah'ı unutursa, hatırlamazsa. Nesiye ne demek? Zekere'nin zıddı. Zekere “zikretmek, hatırlamak” demek, nesiye de “unutmak” demek. Allah'ı unutanlardan olmamamız lazım. Kur'ân-ı Kerîm'de Rabbimiz sizlere, bizlere ne buyuruyor?

İman edenlere sesleniyor: “Sakın siz şu Allah'ı unutanlar gibi olmayın!”

Kim Allah'ı unutanlar?

Plajda, gınahta, meyhanede ve sairede günah işlerken Allah hatırdadır. Onlar gibi olmayın. Allah'ı unutanlar gibi olmayın.

Eğer Allah'ı unutursa, şeytan ne yapar?

(*İltekame kalbehû*) “Kalbini lokma edinir.” *İltekame* lokma kelimesinden geliyor. Kalbini bir lokma gibi hortumlayacak. ‘Hüp’ diyecek, kemiğin içindeki ilik gibi galiba, hop insanın gönlü şeytanın içinde. Kalbini yutacak şeytan. Allah'ı unutursa kalbini yutar, kalpsiz bir insan olur.

Kelimeler nasıl uygun düşüyor. Kalpsiz bir insan. Vicdansız, kalpsiz... Bir zalimin gönlüne ne deriz? Kalpsiz deriz değil mi? “Şeytan kalbini lokma eder” diyor. *İltekame* “lokma yapıp yutmak” demek. Hortum demek ki geniş bir şey. Demek ki bizim yürekleri, kalpleri içine alacak bir şey. Hüp! Gitti. Kalbi gitti adamın. Artık gönül yok. Gönül ehli değil. Kalpsiz, merhametsiz, vicdansız, duygusuz, düşüncesiz,

insafsız, merhametsiz...

Türkiye niye bu hale geldi?

Çare aranıyor, aranıyor. Çaresizlik içinde kıvranılıyor. Vicdansızlıktan kalpsizlikten. Herkes menfaatini düşündü. Hatta devlet daireleri bile birikmiş paralarını repoya verdiler, devleti sömürdüler. Herkes kalpsizleşti. Birçok kimse kalpsizleşti ondan.

Kalpsizlik nasıl oluyor?

Şeytan kalbini yuttuğu zaman oluyor. Şeytan hortumu zaten oraya dayamış, bekliyor. Allah'ı zikrederse pişman, perişan, meyas, mahrum defolur gider. Ama Allah'ın zikrini unutursa kalbini yutar. Kalbi şeytanın lokması olur. Artık o kalpten hayır gelmez.

O halde ne yapacağız muhterem kardeşlerim? Bu kadar manzaralı, tasvirli, resimli, televizyonlu konuşmadan sonra. Konuşma aslında televizyon gibi oldu. Ne yapacağız?

Allah'ın zikrini unutmayacağız.

Allahu ekber ne demek? “En büyük Allah'tır.” demek.

Veya filanca futbolcu diyelim. Bilmiyorum ya. En kral en böyle futbolcu kim? En büyük Rıdvan! Ya büyük filan değil ya! Boyu 1.80 - 1.90. Büyüklüğü filan yok. En büyük Allah.

Dinî duyguları dinî fikirleri zedeleyecek konuşma yapmayalım. Edepli konuşalım. En büyük Allah. Ötekiler büyük filan değil. Ötekiler âciz, nâciz, bendegân kullar. Kul ötekiler. En büyük Allaktır. Başka?

Sevgili kardeşlerim, eğer mâneviyat gözünüz açıksa en güzel de Allah'tır. "Allah'ı tanıyan başka kimseyi sevemez." diyor Cüneyd-i Bağdâdî. Allah'ı bir tanıyan, başka kimseyi sevemez. Başka bir şeyle sürur, neşe bulamaz.

Neden? En güzel Allah da ondan. En güzeli tadan öteki şeyi beğenir mi? Ötekilerin kıymeti kalır mı? Onun için Allah'ı zikredeceğiz, bu bir.

Tasavvufumuzun, mânevî terbiyemizin, heyetimizin, zümremizin ne kadar Kur'ân-ı Kerîm'e, sünnet-i seniyyeye uygun yolda olduğu kendiliğinden çıkıyor mu ortaya?

Savunmak için çıkmadık bu kürsüye ama hadîs-i şerîfler yolumuzun doğruluğu gösteriyor mu, sevinmiyor muyuz? El-hamdü lillah demiyor muyuz? Çok şükür yâ Rabbi! Birçok kimse zikre düşman... El-hamdü lillah ben zikreden bir cemaatim. Çok şükür ki ben böyle güzel bir mevzuda mahrum bir zümreden değilmişim, el-hamdü lillah.

"—Ben o mahrum zümredenim hocam."

Sen de tevbe et, ne yapalım. Allah tevbe edenleri de kabul eder. Sen de:

"—Ben bir zamanlar zikrin karşısındaymışım, yanlış yapıyormuşum. Şimdi hatamı anladım. Tevbe yâ Rabbi!" de.

Çünkü Allah'ı zikretmek, Allah'ı anmak ne demek?

En güzeli düşünmek demek. En güzel işi yapmak. Onun için zikir vazifelerinizi unutmayın. Zikirten gafil olmayın. Zikirten uzak kalmayın! Zikirsiz

kalmayın. Allah'ı unutanlar gibi olmayın!

Kur'ân-ı Kerîm'in şu sözü beni duygulandırıyor muhterem kardeşlerim:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْ سَاهُمْ أَنْ فُسَّهُمْ

(الحشر: ١٩)

(*Ve lâ tekûnû ke'llezîne nesu'llàhe feensâhüm enfüsehüm*)

[Allah'ı unutup da, Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın!] (Haşr, 59/19)

“—Allah'ı unutmayın!” demiyor, Rabbimiz bize iltifat ediyor:

“—Siz hatırlayan insanlarsınız, mü'minlersiniz. Allah'ı unutanlar gibi olmayın!” diyor.

Çünkü ilk ayet-i kerîmede ne buyuruyor?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَل تَنْ ظُرْ نَفْ سُ

مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ، وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَع

مَلُونَ

(الحشر: ١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'tteku'llàhe ve'ltenzur nefsun mâ kaddemet li-gad, ve'tteku'llàhe inna'llàhe habîrun bimâ ta'melûn.*) [Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarına ne hazırladığına baksın! Allah'tan korkun, çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.] (Haşr, 59/18)

İlk ayette “Ey iman edenler!” dedi. İman edenlere... Edeb-i Kur’an. Kur’an’dan edep öğreneceğiz. Allah’ı unutmayın demiyor. Ne diyor? “Allah’ı unutanlar gibi olmayın” diyor. Yani siz nisbeten iyisiniz diye bize bir iltifat var Kur’ân-ı Kerîm’de.

Siz zaten Allah’ın mü’min kullarısınız. Allah’ı biliyorsunuz. *Eşhedü en lâ ilâhe illa’llah* demişsiniz, *Eşhedü enne muhammeden abdühü ve rasûlühü* demişsiniz.

“—Kur’an haktır, Allah’ın kitapları haktır, Peygamberleri haktır, melekleri haktır, ahiret günü haktır.” demişsiniz.

Sakın o Allah’ı unutanlar gibi olmayın! Miami’de, Nice’de, falanca yerlerde, Haiti’de, çıplak kızların boyunlarına taktığı çiçek çelenkleriyle, o kızlarla keyif yapan, denizlerde sörf yapan, içki içen, Allah’ı unutan, ahireti düşünmeyen, mahkeme-i kübrâ’yı hesaba katmayan, Allah’a bir gün yaptıklarının cezasını vereceğini hatıra getirmeyen, o Allah’ı unutanlar gibi olmayın. Siz mü’minsiniz denmiş oluyor.

Sizin onlardan farkınız var. İman farkınız var. Siz Allah’ın mü’min kullarısınız. Mü’min bir kulun en aşağı derecesinde olanı, kâfirlerin en yüksek derecesiyle mukayese edilmeyecek kadar yüksektir. Çünkü Allah’ı bilmiş. Allah’a inanmış. Çok büyük bir meziyettir bu! Çok büyük bir fark vardır!

Devlet idaresinde de öyle. Allah’ı bilen insanların yönetimiyle Allah’a inanmamış, Allah’ı unutmuş insanların yönetimi aynı olmaz.

Birisi devletin hazinesini hortumlar, ötekisi fukaraya hakkını vermeye çalışır. Çok fark vardır. Mukayese edilmez.

Onun için Allah'ı unutanlar gibi olmayacağız. Unutmanın cezası nedir? Ondan da korkacağız muhterem kardeşlerim! Unutmanın cezası insanın kalbinin şeytana lokma olmasıdır, kalbinin şeytan tarafından yutulmasıdır.

İnsan o zaman kötü insan olur, kötülük kaynağı olur, her türlü kötülüğü yapar. Bir de tahsilliye, Allah şerrinden korusun! Bir de tahsilliye bir de bilgisi var, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde okumuş, Amerika'ya gitmiş, doktora yapmış, gelmiş. Bir de parası varsa, bir de mevki makamı varsa. Yâ Rabbi sen bizi koru böylelerinden! Allahümme ahfuzna! Böylelerinden sen bizi koru yâ Rabbi! Çok fena!

Ama Allah'ı bilen inansa, bir de tahsil yapmışsa. Bir de parası pulu, imkânı varsa, bir de bunları Allah yolunda kullanıp da Allah'ın rızasını kazanmak istiyorsa. Böyle bir insanın da tadına doyum olmaz. Memlekete, millete, ümmete, insanlığa, dünyaya, âhirete sağlayacağı faydalar çok büyük olur. Peygamber Efendimiz diyor ki; “—Müslüman tepeden tırnağa faidedir.”

Menfaattir. Her şeyi faydadır Müslümanın. Konuşsan faydadır, beraber yürüsen faydadır, arkadaşlık yapsan faydadır, iş yapsan faydadır...

“—Hocam dur!” Durdum.

“—Ben birisiyle iş yaptım; Müslüman, hacı, sakallı, bilmem ne; beni çok aldattı.”

Olabilir, doğrudur. Sakal İslâm'ın garantisi değil, hac seyahati İslâm'ın garantisi değil, Müslümanlar İslâmî bir eğitim görmedikleri için kusurlu, tam müslüman değil. Tam müslüman öyle yapmaz. Yarım, senin gibi, ötekisi gibi, Allah'ı unutanlar gibi. Birazcık bir şey öğrenmiş, birazcık bir fark var ama tam değil. Ondan oluyor. Tam müslüman olmaya çalışmak lazım. Şeytan demek ki insanın gönlünü alabiliyor.

c. Şeytanın Namazda Vesvese Vermesi

Öbür hadîs-i şerîfe geçelim:

İbn-i Abbas RA'dan diğer bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْتِي أَحَدَكُمْ، وَهُوَ فِي صَلَاتِهِ، حَتَّى
يَفْتَحُ مَقْعَدَتَهُ فَيُخَيِّلُ

إِلَىٰ هِ أَنَّهُ أَحَدٌ دَثٌ، وَلَمْ يُحِ دِثٌ ؛ فَإِذَا وَجَدَ أَحَدَكُمْ
ذَلِكَ فَلْيَنْصَرِفْ، حَتَّىٰ

يَسْمَعَ صَوْتَ ذَلِكَ بِأُذُنِهِ، أَوْ يَجِدَ رِيحَ ذَلِكَ بِأَنْفِهِ

(طب . عن ابن عباس)

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.222, no:11556; Heysemî, *Mecmaü'zZevâid*, c.I, s.552, no:1248; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.252, no:1269; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.349, no:6450.

RE. 102/10 (*Inne's-şeytâne ye'tî ehadeküm, ve hüve fî salâtihi, hattâ yeftahu mak'adetihi, feyühayyelü ileyhi ennehû ahde, velem yuhdis; feizâ verede ehadeküm zâlike felâ yensarifü, hattâ yesmea savte zâlike bi-üzünihi, ev yecide rîha zâlike bi-enfihi.*)

(*Inne's-şeytâne ye'tî ehadeküm, ve hüve fî salâtihi*) “Şeytan sizden birinize namazdayken gelir, (*hattâ yeftahu mak'adetihi*) Ve mak'adını açıyor gibi yapar. Yani yelleniyor gibi yapar. (*Feyühayyelu ileyhi ennehû kad ahde*) O da: ‘Hay Allah! Yellendim abdestim kaçtı!’ diye hayal eder. Öyle gibi gelir. (*Ve lem yuhdis*) Halbuki olmamıştır.”

Şeytan oradan kıl çekiyormuş, bir kıl oynatıyormuş, bir damar oynatıyormuş. Öyle bir şey gibi geliyor. Hasılı aslında abdesti bozulmadığı halde abdesti bozulmuş gibi gelirmiş namazdaki insana.

Peygamber Efendimiz tavsiye buyuruyor: (*Feizâ vecede ehadüküm zâlike*) “Sizden biriniz böyle bir duygu hissettiği zaman.”

Vecede “hissetmek” mânasına da gelir, “bulmak” mânasına da gelir. “Sizden biriniz namazda böyle bir duygu hissettiği zaman, (*felâ yensarif hattâ yesmaa savte zâlike bi-üzünihi, ev yecide rîha zâlike bi-enfihi*) kulağıyla bu yellenmenin sesini duymadıkça veyahut kokusunu burnuyla duymadıkça namazdan ayrılmasın!”

Peygamber Efendimiz ne demek istiyor?

Şeytan aldatır. Öyle ufak tefek, gibi gelmelerle namazdan filan ayrılmayın. Gerçekten bir şey

olduğuna delil varsa, o zaman ayrılın demiş oluyor muhterem kardeşlerim. şeytan birçok kimseyle böyle oynar, oynuyor. Belki siz de “Evet, hatırlıyorum, böyle şeyler oluyor.” diyeceksiniz.

d. şeytan İnsanın Kurdudur

Üçüncü hadîs-i şerîf:

Muaz ibn-i Cebel RA’dan bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ الشَّيْطَانَ ذِي بُؤْسٍ أَلِنٍ، كَذِبٍ أَلِينٍ،
يَأْخُذُ الشَّاةَ أَلِ قَاصِيَةٍ، وَ

النَّاحِيَةَ؛ فَإِيَّاكُمْ وَالشَّعَابَ، وَعَلَى كُمْ بِأَلِ جَمَاعَةٍ،
وَأَلِ عَامَّةٍ وَأَلِ مَسْجِدٍ

(عب. حم. عن معاذ)

RE.102/11 (*Inne’ş-şeytâne zi’bü’l-insâni, kezi’bi’l-ganemi, ye’huzü’ş-şâte’l-kâsiyete, ve’n-nâhiyete; feiyyâküm ve’ş-şîâb, ve aleyküm bi’l-cemâati, ve’l-âmmeti ve’l-mescid.*)

(*Inne’ş-şeytâne zi’bü’l-insâni*) “Muhakkak ki şeytan insanın kurdudur; (*kezi’bi’l-ganemi*)

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.232, no:22082; Taberânî, *Mu’cemü’lKebîr*, c.XX, s.164, no:344; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.57, no:2860; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.II, s.247; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.581, no:20355; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.338, no:6426.

koyunun kurdu gibi.”

Buradaki kurttan maksat ne? Bozkurt filan diyoruz ya öyle kurt, elmanın kurdu değil. Veya insanın yarası kurtlanıyor. Küçük kurtçuklar oluyor, böyle küçük mahlûklar oluyor. İkisine de kurt demişiz biz. Birisini biraz ayırmak lazım. Köpeğe benzer mahlûk olan kurt var ya dağlarda uluyor. Bozkurt, canavar olan kurt. Koyun ağıllarına saldırıyor ve koyunları parçalıyor. O kurt...

Şehirlere aç kurtlar saldırıyor. Bir insanı kötülerken, “Aç kurtlar gibi saldırdı.” diyoruz. O kurt... *Zi'bün* “kurt” demek, aç kurt. Tok da olsa, o çeşit köpek gibi olan mahlûktur.

“Şeytan insanın kurdudur. Koyunun kurdu olduğu gibi... Koyunu parçalayan kurt olduğu gibi.”

O koyunun kurdu ne yapar?

(*Ye'huzü's-şâte'l-kâsiyete ve'n-nâhiyete*) “Sürüden ayrılmış, bir kenara çekilmiş koyunu yakalar.”

Kâsiye, sad ile, “uzaklaşmış” demek. *Aksâ* kelimesi ile ilgili. Mescid-i Aksâ, “uzaktaki mescid”. *Mekânen kasiyyen*, “uzaktaki mekân”. *Kâsiye* uzaklaşmış koyun. Sürü burada; bir koyun şu ot daha güzel, bu ot daha güzel diye sürüden uzaklaşmış. Koyunlar, sürü bu tarafa gitmiş, o sürüden uzaklaşmış.

Kurt kimi alır? Hangi koyunu alır?

Sürüden, çobandan, köpekten uzaklaşmış koyunu alır. Veyahut *en-nâhiyete*; *nâhiye* ha

harfiyle, şöyle bir kenara çekilmiş demek. “Kurt, sürüden uzaklaşmış, bir kenara sapmış, sürüden ayrılmış koyunu alır.”

(*Ve iyyâküm ve’ş-şiàbe*) “O halde siz dağ başlarında, vadilerde oturmaktan şiddetle sakının!” Sakının ha! Oturmak için öyle تنها yerlere gitmeyin.

Şiàb, *şi’b* kelimesinin çoğulu. İki tepenin arasındaki çukur yere derler. Dere demek, vadi demek. Vadiler topraklar oraya yukarılardan yuvarlanıp geldiği için, yağmurlar oraya biriktirdiği için düz olur, otlulu olur. Ağaçlar filan orada biter. Hatta kuyu filan açılacak olsa, oradan su çıkar. Vadi tabanları münbit, bereketli yerlerdir.

Araplar da şehirden uzaklaşıp böyle *şiàb*, yani dere, vadilere çekiliyorlar. Seviyorlar böyle yerleri. Biz de seviyoruz. Yeşillik, تنها, havadar, çimen var, mezruat bir şeyler var orada diye.

(*Ve iyyâküm ve’ş-şiàbe*) “Böyle vadilerde tek tek kalmaktan şiddetle sakının!” diyor Peygamber Efendimiz. Devamı: (*Ve aleyküm bi’l-cemâati ve’l-âmmeti ve’l-mescid*) “Toplulukla beraber oturmanızı ve umumî kalabalıkla beraber olmanızı ve mescidi size tavsiye ederim!” diyor.

Ne demek *cemâah*? Topluluk demek, toplum demek.

“—Toplumdan ayrılmayın! Şehirden, kasabadan, köyden, insanların toplu bulunduğu yerden ayrılmayın. (*Ve’l-âmmeh*) Umumun topluca bulunduğu yerden ayrılmayın! (*Ve’l-mescid*)

Mescidden ayrılmayın! Size bunları tavsiye ederim. Tenha vadilere çekilmeyin!” diyor.

Peygamber Efendimiz’in bu hususlardaki tavsiyeleri çoktur, müteaddittir. Peygamber Efendimiz’in bu hadîs-i şerîflerini dikkatle okursak; keyiften, zevkten, yazlık diye, sayfiye diye, eğlence diye böyle toplumdandan ayrılmayı, tek oturmayı, tenhalarda yaşamayı Efendimiz tavsiye etmemiş.

Neden tavsiye etmemiş?

Şeytan tek başına duranlara zarar verir. Maddî zararlar ayrı. Eşkıya gelir, basar ve saire filan o ayrı. Şeytan tek başına bulunana zarar verir.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerifte: “Beş aile, ev, bir yerde bulunursa...” diyor. Ben bunu çok yerlerde söyledim. Benim zihnime çok tesir etmiş bir hadîs-i şerîftir. Beş aile bir yerde bulunuyor. Mezra, yayla. Bir yer böyle. İşte şu amcazadem, şu halamın çocuğu, şu kardeşim, şu... Beş tane ev.

“—Beş tane ev bir yerde bulundu mu orada ezan okumak, kamet getirmek gerekir. Bu yapılmazsa, şeytan orayı istila eder, hakimiyeti altına alır.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Bir ev olunca o daha fena. Beş ev oldu mu ezan okumak ve kamet getirmek gerekecek. Demek ki beşten fazla olursa, şöyle kalabalık olursa, topluca olursa, mescid olursa, ezan okunursa, kamet getirilirse, cemaatle namaz kılınırsa iyi. Ama cuma namazı da kılınan bir yer olursa daha iyi. Peygamber Efendimiz cumaların terk edilmemesini çok tavsiye ediyor.

“—Hocam biz bu sene bir yazlığa gittik. Aman efendim! Şöyle keyif ettik böyle zevk ettik...”

“—Cuma namazı kılınan yer var mıydı orada?”

“—Yoktu.”

“—Cumaları kaçırmışsınız yazık değil mi? Cuma-sız bir yere gitmişsiniz.”

Emlakçılar para hırsından parsel parsel bölüyorlar. Sıkışık sıkışık sahil kentleri yapıyorlar. Bir meşid yeri ayırmıyorlar. Neden? Paracıklar gelecek. Para para para...

Dini, imanı, işi gücü para olduğundan cami yok. Sahil boyu gidiyorsun gidiyorsun, cami yok, ezan yok, kamet yok, cemaat yok, cuma yok... Niha-yet bir tanesi biraz anadan, babadan, dededen, soydan soptan vicdanlı bir kimse, birisi çıkıyor da bir cami yaptıırırsa sahil boyunda bir yerde, bir cami oluyor, orada namaz kılıyor millet...

Umumiyetle camisiz. Cami ihtiyacını duymayan ama iki adımda bir birahane, iki adımda bir meyhane, iki adımda bir diskotek, iki adımda bir bar, iki adımda bir pavyon, iki adımda bir şöyle böyle günah işlenen yer. O çok büyük ihtiyaç sanki! Onlar var, cami yok. Tek başına bir vadiye gittiği zaman böyle oluyor.

Demek ki nasıl olacak?

Demek ki yazlıklarımızı bile toplu düşüneceğiz. Topluca bir yerde olacağız. Ne cemaatler eksik kalacak, ne cumalar eksik kalacak. O anlaşılıyor. Peygamber Efendimiz toplumdan kopmamayı, müslümanların umumî, topluca bulunduğu yerde bulunmayı tavsiye ediyor. Ve

bir de mescid diyor.

İşte burası nedir? İskenderpaşa Camii... Veya öteki falanca yer nedir? Bir mescid... Nedir bunlar? Allah'ın evidir, beytullahtır. Büyûtullahtır, Allah'ın evleridir. Bütün mescidler Allah'ın evleridir, Allah'ın mekânlarıdır.

Bu evin sahibi kim?

Mülkün sahibi Allah, bu ibadethanenin sahibi Allah.

Buraya biz ne diye geliyoruz? Ne işimiz var bu kalabalıkta? Hayrola? Ne diye toplandınız böyle? Nereye bakalım?

Allah çağırdı sizi. Yukarıdan müezzin, aşağıdan hoparlörle çağırıyorlar. Yukarıdan bağıyor: (*Hayye ale's-salâh*) “Haydi camiye gelin!” demek bu.

“—Ne duruyorsunuz ya? Gelsenize camiye!”

(*Hayye ale'l-felah*) “Haydi kurtuluşa gelin! Allah'ın emri bu, Allah sizi davet ediyor” diye müezzin Allah'ın davetçisi, vazifeli memuru. Siz Allah'ın davetlilerisiniz, misafirisiniz. Hoş geldiniz.

Allah'ın evine hoş geldiniz!

Allah evine gelene mutlaka ikramda bulunur. Allah'ın ikramı da rubûbiyetinin azametiyle mütenasiptir. Fakir bir eve gidersin.

“—Bu akşam bize çorbaya gelin!”

Bakarsın, adam hakikaten fakir. Hakikaten çorba çıkartır. Bazısının gönlü geniş oluyor. Yolda rastlıyor filan. “—Buyurun bizim eve

gidelim!” diyor.

“—Pekiye gidelim...” diyorsun.

Çok basit şeyler. Hanımdan filan korkmuyor.

Hanımdan niye korkuyorlar? Hanım arka tarafta diyor ki:

“—Ya bu misafiri ne getirdin herif? Evde yiyecek yok!” diyor. “Misafire çıkacak yiyecek yok!” diyor.

Aslında yiyecek olmaz olur mu? Türkiye burası, bolluk diyarı.

“—Misafire şimdi mahcup olacağız.” diyor. Bazılarının yanlışı olduğunu biliyor.

“—Öyle şey yok. Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. Misafirin ikramı, evde ne varsa o!”

Tabii olması iyi.

Peygamber Efendimiz tabii ikramı tavsiye ediyor, mükellef ikramı tavsiye etmiyor.

“—Neden tavsiye etmiyor?”

Mükellef ikram yapa yapa, elde mükellef ikram yapma imkânı olmadığı zaman misafir istemezsiniz. İşte hanım ondan istemiyor. Boğacak kocasını:

“—Ne getirdin bunu? Evde yemek yok!”

“—Ya peynir var ya dolapta, sabahleyin gördüm ben. Bal da var, Erzincan’dan filanca komşu getirmişti hani. Bir de çarşıdan soğan almıştım. Evde tuz yok mu? Tuz da var. Mis gibi ekmek yok mu? Var. Bunlar nimet değil mi?”

Bazısı hanımının böyle demesinden korkmuyor.

Veyahut hanımı da iyi, uyanık müslüman.

“–Buyurun Hocam evimize gidelim.”

Ben de korkutmak için diyorum ki:

“–Bak biz kalabalık geliriz ha! Sen beni böyle tek görüyorsun ama ben hocayım. Benim kokumu alan cemaat gelir.”

“–Ne kadar gelerseniz gelin.” diyor.

Cesur, karısından da korkmuyor, cemaatten de korkmuyor. Tamam. Fakirse az bir ikram yapar, zenginse mükellef bir ikram yapar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri evine gelene nasıl ikram eder?

Rubûbiyetiyle mütenasip olarak ikram eder.

Allah bizi lütfuna, rahmetine erenlerden eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
21. 07. 1996 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

